

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 93.149 van 8 februari 2001
in de zaak A. 99.594/XII-2908.**

In zake : Kim DERUDDER,
die woonplaats kiest bij
advocaat P. MONBAILLIU,
kantoor houdende te KNOKKE-HEIST,
Natiënlaan 75 B

tegen :

de CTL Hogeschool GENT,
die woonplaats kiest bij
advocaat E. BRAL,
kantoor houdende te GENT,
Henleykaai 3 R.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Kim DERUDDER op 20 januari 2001 heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 16 januari 2001 van de examencommissie betreffende het tweede jaar sociaal werk, departement Sociaal-Agogisch werk van de Hogeschool Gent waarbij verzoeker niet geslaagd wordt verklaard;

Gezien het verzoekschrift van dezelfde datum waarbij dezelfde verzoeker aan de Raad van State vraagt als voorlopige maatregel te bevelen :

- dat de verwerende partij zou overgaan tot "herdeliberatie van verzoeker betreffende het tweede jaar sociaal werk, en dit ten spoedigste", zulks onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 frank per dag voor iedere dag te laat zou worden overgegaan tot de herdeliberatie

- en dat de verwerende partij de inschrijving van verzoeker in het derde jaar van 10 januari 2001 als geldig zou verklaren;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift waarbij verzoeker de vernietiging vordert van dezelfde beslissing

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 23 januari 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 30 januari 2001, om 9.30 uur;

Gelet op de beschikking van 1 februari 2001 waarbij aan verzoeker het voordeel van de kosteloze rechtspleging wordt verleend;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter D. VERBIEST;

Gehoord de opmerkingen van advocaat P. MONBAILLIU, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat E. BRAL, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur D. MAREEN;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens dienstig voor de zaak de volgende zijn :

1.1. Verzoeker volgt aan de Hogeschool Gent, departement Sociaal-Agogisch werk gedurende het academiejaar 1998-1999 het tweede jaar sociaal werk.

In tweede zittijd behaalt verzoeker vier onvoldoendes en wordt geoordeeld dat hij niet geslaagd is maar wordt hem toegestaan de punten van acht van de zestien opleidingsonderdelen punten naar het volgende jaar over te zetten.

1.2. Tijdens het academiejaar 1999-2000 doet verzoeker het tweede jaar sociaal agogisch werk aan de Hogeschool Gent over.

Hij volgt tevens opleidingsonderdelen uit het jaarprogramma van het derde jaar in het kader van een individueel aangepast jaarprogramma.

Wat het tweede jaar betreft, wordt verzoeker noch in eerste, noch in tweede zittijd geslaagd verklaard.

In tweede zittijd heeft hij onvoldoende cijfers voor twee van de zestien opleidingsonderdelen economie (9.0/20) en strafrecht-jeugdrecht (6.0/20).

1.3. Hij tekent bezwaar aan tegen de laatstgenoemde beslissing van 19 september 2000 en uit in diverse brieven een aantal grieven betreffende zijn quotering op de voornoemde twee opleidingsonderdelen maar vooral vraagt hij of hij toch niet kan worden gedelibereerd.

Bij brief van 9 oktober 2000 verzoekt hij om hem als vrij student in het laatste jaar in te schrijven.

Op 12 oktober 1999 wordt hem gemeld dat een buitengewone zitting van de examencommissie tweede jaar zal doorgaan op woensdag 25 oktober 2000.

Die dag beslist de examencommissie het negatieve resultaat te behouden.

1.4. Verzoeker vraagt daarop bij uiterst dringende noodzakelijkheid aan de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de negatieve beslissingen van 19 september en 25 oktober 2000 die te zijnen opzichte zijn genomen.

1.5. Bij arrest nr. 91.057 van 23 november 2000 wordt de schorsing bevolen van de tenuitvoerlegging van die beslissingen.

Het arrest overweegt onder meer het volgende :

"Overwegende dat op die wijze beschouwd, te dezen en in de huidige stand van de procedure de onzekerheid blijft bestaan of de examencommissie wel degelijk opnieuw de betwiste examens aan een nader onderzoek heeft onderworpen, maar vooral, of zij vervolgens werkelijk heeft beslist dat de uitslag van verzoeker diende uit te komen op een niet-slagen na te hebben overwogen of een student zoals verzoeker kan slagen, die in een tweede jaar dat hij overdoet in tweede zittijd 62,4 % behaalt, met twee tekorten op zestien, waarvan één klein tekort, betreffende opleidingsonderdelen met een gezamenlijke waarde van 7/60 van de studiepunten, waarvoor hij ooit reeds voldoende haalde, met als bijkomend element dat hij reeds 12/20 punten haalde op opleidingsonderdelen in het derde jaar; dat immers verzoeker werkelijk in de situatie lijkt te verkeren van wat als een 'delibereerbaar' student kan worden beschouwd; dat randgevallen zoals verzoeker echter juist het bestaan van examencommissies en hun deliberaties lijken te verantwoorden; dat immers, ingeval de van toepassing zijnde normering enkel zou toelaten dat cijfermatige gegevens een uitslag bepalen, het bestaan van een delibererende examencommissie nutteloos en zelfs onrechtmatig zou zijn; dat zulks te dezen anders is; dat aldus kon worden verwacht dat, rekening gehouden met de voormelde bijzondere omstandigheden, ingeval de examencommissie verzoeker als niet-geslaagd wenste te beschouwen, zij bijzondere motieven had en ook te

kennen zou geven, op grond waarvan zij opteerde voor de voor hem negatieve en niet voor de voor hem positieve beslissing; dat dergelijke motieven vooralsnog niet bekend zijn; dat het niet aan de Raad van State toekomt om zelf te beslissen over het lot van verzoeker; dat het daarentegen aan de examencommissie zal zijn om, gelet op het jaarverloop en het recht van verzoeker op een vaststaande uitslag, ten spoedigste opnieuw over verzoeker te delibereren, aangezien hij na schorsing van de tenuitvoerlegging van haar beslissingen, niet meer over dergelijke vaststaande uitslag beschikt";

1.6. Na vier brieven van verzoeker wordt hem medegedeeld dat de examencommissie een buitengewone zitting belegt op 19 december 2000 en hij daarop gehoord kan worden.

In de beslissing van diezelfde dag worden de examens strafrecht-jeugdrecht en economie aan een uitvoerig onderzoek onderworpen en de quoterings op elke vraag wordt telkens "correct en gegrond" bevonden. Voorts worden verzoekers attitude en betrokkenheid bij de opleidingsonderdelen en het werkveld negatief beoordeeld, evenals zijn geringe progressie doorheen zijn studiecursus. Het "globale examenresultaat" wordt als onvoldoende beschouwd en geconcludeerd wordt dat, "in dit geval er onvoldoende elementen zijn om, rekening houdende met de omstandigheid dat betrokkene twee tekorten heeft die volgens het gebruik in het betrokken departement niet debatteerbaar zijn, in het voordeel van de student een beslissing te nemen".

1.7. Verzoeker vraagt daarop bij uiterst dringende noodzakelijkheid aan de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing van 19 december 2000 en bij wijze van voorlopige maatregel te bevelen dat hij zou worden toegelaten tot het academiejaar 2000/2001 teneinde het derde jaar sociaal-agogisch werk verder te kunnen afwerken.

1.8. Bij arrest nr. 92.026 van 9 januari 2001 wordt schorsing bevolen van de tenuitvoerlegging van die beslissing en bevel gegeven om verzoeker in te schrijven en laatstens op 16 januari 2001 tot een nieuwe herdeliberatie te doen overgaan.

Het arrest overweegt onder meer hetgeen volgt :

"(...)

Overwegende dat de bestreden beslissing bij de beoordeling van het globale resultaat, betreffende de cijfermatige resultaten van het te evvalueren studiejaar niets overweegt, behalve dat de voormelde punten op de stage worden gerelativeerd en gesteld wordt dat die stage niet van die aard was dat zij elk tekort kon vergoelijken, 'net als de schaarse goede punten in het globale resultaat'; dat op het eerste gezicht het niet met de feitelijke gegevens van het dossier lijkt overeen te stemmen, indien bij een uitslag als deze van verzoeker gesproken wordt van 'schaarse goede punten'; dat mogelijks de examencommissie hierbij vergelijkt met de uitslagen van de andere studenten maar deze niet aan de Raad van State zijn medegedeeld; dat daarentegen de examencommissie weliswaar de twee tekorten zelf uitvoerig heeft onderzocht wat hun totstandkoming betreft, maar verder niet heeft gedaan wat had kunnen worden verwacht, namelijk de twee tekorten op hun zwaarte beoordelen en het respectieve gewicht van de betrokken opleidingsonderdelen bespreken tegen het licht van het globale jaarresultaat en van de punten op de andere opleidingsonderdelen; dat de afwezigheid van een aanzienlijk aantal leden van de examencommissie die voldoende of klaarblijkelijk goede punten hebben gegeven daarbij indifferent moet zijn en het aan de wel aanwezige leden van de commissie is om ook die cijfers evenzeer als die van de aanwezige leden, te laten doorwegen in de beslissing, naar het gewicht van de respectieve opleidingsonderdelen; dat in de bestreden beslissing niet is aangetoond op grond van welke criteria die voor elke debatteerbare student werden gehanteerd, verzoeker in die mate in zijn leerproces heeft gefaald dat de cijfers 9/20 en 6/20 niet kunnen worden opgetrokken, nu hetgeen de verwerende partij tegenover die cijfers plaatst vooralsnog niet van aard lijkt om de meer dan 62 % van de verzoeker niet als voldoende te beschouwen;

Overwegende dat uit hetgeen voorafgaat lijkt te moeten worden afgeleid dat de bestreden beslissing niet is gesteund op deugdelijke motieven; dat

bijgevolg het middel gesteund op schending van de materiële motiveringsplicht ernstig is";

1.9. Bij brief van 9 januari 2001 vraagt verzoeker om een spoedige herdeliberatie.

Op 10 januari 2001 wordt verzoeker ingeschreven in het derde jaar, optie sociaal-cultureel werk.

1.10. Op 16 januari 2001 wordt de bestreden beslissing genomen die als volgt is gemotiveerd :

"Dat volgens Art. 55 AOR : een student de jure geslaagd is voor een studiejaar, wanneer hij voor elk opleidingsonderdeel een examencijfer behaalt van minstens 10 punten op twintig

Kim Derudder voor 2 opleidingsonderdelen geen 10 punten op twintig behaalt :

Strafrecht/jeugdrecht : 6 op twintig of 30%

Economie : 9 op twintig of 45%

De examenjury op 16 jan 2001 samengekomen is en overgegaan is tot de herdeliberatie van Kim Derudder

De behaalde resultaten van de opleidingsonderdelen strafrecht/jeugdrecht en economie terecht en gegrond zijn.

De opleidingscommissies ten behoeve van een behoorlijk bestuur reeds samengekomen zijn in de loop van het academiejaar 1999-2000 en dit voor de opening van de eerste zitting waar zij een leidraad voor de deliberatie opgesteld hebben voor het ganse departement en alle studie jaren.

De opleidingscommissies bestaande uit alle docenten van het departement deze leidraad goedgekeurd hebben voor alle examencommissies van het academiejaar 1999-2000

De leidraad positief advies kreeg van de studie-begeleiding en ombudsdienst van het departement

De leidraad voor elke deliberatie aan de examencommissie werd voorgelegd, werd goedgekeurd en gehanteerd

De leidraad consequent gehanteerd werd voor alle examencommissie 1999-2000 in het departement

Deze leidraad voor de deliberaties voor alle kandidaten voorziet in een consequent afwegen van volgende aspecten :

Het globale resultaat

De aard van de opleidingsonderdelen

Het aantal tekorten

De som van de tekorten

Het gewicht van de tekorten

Toevallige eenmalige tekorten

Deze leidraad onafhankelijk van bovenstaande elementen telkens de mogelijkheid biedt om bijkomende elementen toe te voegen die de redelijkheid van de beslissing motiveren

Dat bij de herdeliberatie van Kim Derudder op 16 januari 2001 de leidraad aan de examencommissie werd voorgelegd, goedgekeurd en toegepast

Dat de examencommissie zonder vooringenomenheid de deliberatie ab initio hernomen hebbende, het globale examenresultaat als onvoldoende beschouwt.

Dat 2 tekorten op zich reeds voldoende zijn om niet te slagen

Dat de leidraad immers in het geval van Kim Derudder het volgende zegt : een kandidaat met één enkel tekort van 4 of 5 punten (te weten : een 5 of 6 op 20, in principe een uitsluitingcijfer) wordt altijd nader besproken. Een kandidaat met een tekort van 4 of 5 punten in combinatie met een 2de tekort is niet geslaagd, tenzij één of meerdere leden van de examencommissie voldoende zwaarwegende positieve argumenten aanhalen waar de meerderheid van de examencommissie kan mee akkoord gaan.

Dat er geen buitengewone omstandigheden waren die de resultaten van Kim Derudder zouden verklaren en de jury doen beslissen om Kim Derudder als geslaagd te beschouwen

Dat er geen bijkomende elementen aangebracht werden door de leden van de examencommissie, noch door de student of zijn raadsman, die een afwijking van de deliberatieleidraad afdoende kunnen motiveren om aldus Kim Derudder als geslaagd te verklaren

Dat in de 2de zitting sociaal werk deze leidraad toegepast werd

Er in de 2de zitting 31 studenten deelgenomen hebben aan alle examens

Er de jure hiervan 8 studenten geslaagd waren

Dat er na deliberatie rekening houdend met de leidraad en bijkomende omstandigheden en argumenten nog 19 studenten geslaagd waren

Dat er 4 studenten waren die niet geslaagd waren

Dat de ombudsman bevestigt dat de deliberatieleidraad correct werd toegepast, geen bijkomende opmerkingen heeft, en hierbij verslag toevoegt";

Het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissing luidt als volgt :

"Na grondige en zorgvuldige beraadslaging;

Beslist de voltallige examencommissie bijeen in bijzondere zitting unaniem

Dhr. Kim Derudder 'niet geslaagd' te verklaren met overzettingen naar volgend academiejahr";

2. Over de grondvoorwaarden van de schorsing.

2.1. Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.2. Overwegende, wat de eerste en derde voorwaarde betreft, dat verzoeker er op wijst dat het nieuwe academiejaar 2000-2001 reeds vier maanden is aangevangen; dat aldus een eventuele schorsing na de gewone schorsingsprocedure te laat zou komen om verzoekers nadeel te weren; dat reeds in de voornoemde arresten nrs. 91.057 en 92.026 in hoofde van verzoeker het rechtens vereiste moeilijk te herstellen ernstig nadeel werd aanvaard, dat gelegen is in het verlies van een studiejaar; dat, gelet op de ondertussen verlopen tijd, de daaromtrent in die arresten gedane vaststellingen met des te meer klem gelden; dat aan de eerste en derde voorwaarde om de vordering tot schorsing toe te wijzen is voldaan, hetgeen de verwerende partij overigens niet betwist;

2.3.1. Overwegende, wat de tweede voorwaarde betreft, dat verzoeker stelt dat de bestreden beslissing "opnieuw niet gemotiveerd is, zoals de wet het vereist"; dat hij daarbij nader betoogt dat nog moeilijk te aanvaarden is dat de examencommissie nog zonder vooringenomenheid zou kunnen beslissen, dat hij niet aanvaardt dat de examencommissie het globale

examenresultaat als onvoldoende beschouwt gezien hij 62,4 % behaalde, dat als enige motivering voor de weigering om hem positief te delibereren verwezen wordt naar de "deliberatieleidraad", dat deze leidraad voor interpretatie vatbaar is door de examencommissie die kan oordelen dat er buitengewone omstandigheden aanwezig zijn die afwijking van de leidraad en positieve deliberatie verantwoorden, dat de examencommissie ten onrechte oordeelt dat er geen bijzondere omstandigheden zouden zijn die de afwijking verantwoorden en dat verzoeker geen bijkomende elementen heeft aangebracht die de afwijking kunnen motiveren, terwijl verzoeker nochtans expliciet en integraal heeft verwezen naar het arrest van de Raad van State nr. 92.026 waarin voldoende elementen worden aangehaald die een afwijking verantwoorden : op zich reeds het besluit van de Raad van State dat verzoeker in aanmerking komt voor positieve deliberatie en het tot tweemaal toe schorsen van de tenuitvoerlegging van de negatieve beslissing, dat nog altijd geen uitslagen van andere studenten voorliggen, zoals door de Raad van State in het vorig arrest is gevraagd;

2.3.2. Overwegende dat de verwerende partij tegenwerpt dat op grond van hetgeen zij het "soevereine appreciatierecht van de examencommissie" noemt, beslissingen van examencommissies slechts aan een marginale toetsing door de Raad van State kunnen worden onderworpen, meer bepaald inzoverre de schending van het redelijkheidsbeginsel zou worden aangetoond; dat zij daarbij betoogt dat omtrent de ernst van de onvoldoende cijfers op de opleidingsonderdelen strafrecht-jeugdrecht en economie verzoeker zijn verweer heeft opgegeven, dat de voormelde twee tekorten "weliswaar voor opleidingsonderdelen waaraan relatief minder gewicht wordt gegeven", onmogelijk als onredelijk worden aanzien ter staving van het niet-geslaagd zijn;

Overwegende dat dit deel van het verweer aan het wezen van het middel voorbijgaat; dat daarin niet gesteund wordt op de eventuele kennelijke onredelijkheid van de bestreden beslissing maar op een gebrekkige motivering, gelet op de concrete en bijzondere omstandigheden van verzoekers geval;

Overwegende dat de verwerende partij voorts stelt dat bij het niet-geslaagd verklaren van verzoeker, de deliberatiecriteria, zoals vóór het aanvangen van de deliberaties goedgekeurd voor het gehele departement, als richtsnoer werden gehanteerd; dat dit verweer hieronder wordt betrokken in het onderzoek van het middel;

2.3.3. Overwegende dat de bijzondere omstandigheden van het voorliggende geschil erin bestaan dat heden eenzelfde examencommissie reeds vier keer negatief heeft beslist over eenzelfde uitslag van een student; dat de eerste maal verzoeker samen met zijn medestudenten op 19 september 2000 in een deliberatie werd betrokken; dat op zijn verzoek over hem een tweede keer opnieuw werd beslist; dat volgens een eerste schorsingsarrest, op 23 november 2000, er onzekerheid leek te bestaan of er werkelijk een nieuwe deliberatie had plaatsgevonden in de door verzoeker - op eerste gezicht terecht - gevraagde zin, namelijk met een onderzoek van examens en een afweging van zijn cijfermatige resultaten, en dit voor een student die gelet op die resultaten nog "delibereerbaar" leek; dat opnieuw na enig tijdsverloop, op 19 december 2000, een derde deliberatie plaats greep; dat ook de daaruit voortvloeiende beslissing door de Raad van State op 9 januari 2001 werd geschorst, ditmaal omdat de student niet op grond van zijn uitslagen negatief leek te zijn geëvalueerd, maar in essentie op grond van evaluatiecriteria die in rechte niet aanvaardbaar leken; dat in

dat arrest de Raad van State vaststelde dat de cijfers zelf van verzoeker door de examencommissie ten onrechte leken te worden gerelativeerd en de commissie de twee tekorten op hun zwaarte had moeten beoordelen en het respectieve gewicht van de betrokken opleidingsonderdelen had moeten bespreken tegen het licht van het globale jaarresultaat en van de punten op de andere opleidingsonderdelen;

2.3.4. Overwegende dat met de bestreden beslissing van 16 januari 2001 verzoeker opnieuw niet geslaagd wordt verklaard; dat ditmaal de motivering is gesteund op het gebruik van een "leidraad" die volgens de bestreden beslissing voor alle examencommissies van het departement zou zijn goedgekeurd en consequent door al de examencommissies 1999-2000 in het departement zou zijn gehanteerd; dat voor het eerst die leidraad aan de Raad van State wordt voorgelegd alsmede de resultaten en beslissingen betreffende de andere studenten van het jaar van verzoeker waarover de betrokken examencommissie heeft geoordeeld in de tweede zitting;

Overwegende dat een overheid zoals de examencommissie, die handelt in uitoefening van een discretionaire bevoegdheid, zichzelf weliswaar een gedragslijn - te dezen de leidraad - lijkt te kunnen opleggen maar zichzelf daaraan niet absoluut lijkt te mogen binden; dat het er evenwel te dezen op lijkt dat de examencommissie de richtlijn zonder meer heeft toegepast zonder dat ze de daarbij de concrete omstandigheden van verzoekers situatie in overweging heeft genomen; dat aldus bij de beoordeling de voorgaande arresten van de Raad van State hadden moeten worden betrokken; dat overigens de voornoemde leidraad zelf uitdrukkelijk voorschrijft dat ook van het globale resultaat wordt gesproken, van de aard van de opleidingsonderdelen, van het aantal tekorten, de som

van de tekorten en hun gewicht; dat niettemin in de bestreden beslissing een beoordeling blijft ontbreken van de waarde van het globale resultaat van 62,4 %, van de aard van de opleidingsonderdelen "strafrecht-jeugdrecht" en "economie" waarin de tekorten zich voordeden en van het gewicht van die tekorten in het licht van het totaalpercentage;

2.3.5. Overwegende dat aldus is gebleken dat het middel steunend op schending van de materiële motiveringsplicht, ernstig is; dat ook aan de tweede van de door het voormelde artikel 17 gestelde voorwaarden is voldaan en de aangevochten beslissing in haar tenuitvoerlegging dient te worden geschorst;

3. Over de voorlopige maatregelen en de dwangsom.

Overwegende dat de raadsvrouw van de verwerende partij ter zitting verklaart, eensdeels, dat de verwerende partij ten spoedigste na de kennisgeving van huidig arrest in geval van schorsing de examencommissie opnieuw zal doen delibereren en, anderdeels, dat zij verzoekers inschrijving in het derde jaar zal handhaven; dat er geen redenen zijn om daaraan te twijfelen en aldus niet moet worden ingegaan op de vraag om voorlopige maatregelen te bevelen en om een dwangsom op te leggen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 16 januari 2001 van de examencommissie betreffende het tweede jaar sociaal werk, departement Sociaal- Agogisch werk van de

Hogeschool Gent waarbij zij met betrekking tot Kim DERUDDER beslist dat deze niet is geslaagd.

Artikel 2.

De vordering wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht februari 2001, door :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. BOVIN,	staatsraad,
	J. LUST,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

D. VERBIEST.